 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	1 / 12

1. GEREKÇE

Klinik mikrobiyoloji laboratuvarları enfeksiyon hastalıkları ile mücadelede kilit rol oynamaktadır. Mikroorganizmaların küresel yayılımının kolaylaşması, yeni tanımlanan ve/veya yeniden önem kazanan hastalık etkenleri, antimikrobiyal ilaç direncindeki hızlı artış, değişen hasta profili, alışılmamış (fırsatçı) enfeksiyonlar ve uygulamaya yeni giren ileri tanı yöntemleri "Klinik Mikrobiyoloji" laboratuvarlarının önemini giderek artırmaktadır. Bağlantılı olarak ülkemizde yetkin insan gücünün eğitiminde de standardizasyona gereksinim vardır. Mezuniyet sonrası ve meslek içi sürekli eğitim kaynakları arasında uygulama rehberleri önemli yer tutmaktadır.

Mikrobiyoloji uzmanlarının rolü klinisyenin bir enfeksiyon hastalığından şüphelendiği andan başlayıp o enfeksiyon ortadan kalkıncaya kadar devam eder. Buna göre **etkin** bir mikrobiyoloji uzmanlığını **pre-preanalitik, preanalitik, analitik, postanalitik** ve **post-postanalitik** süreçler bağlamında değerlendirmek gerekir. Bu süreçlerin tamamında yaklaşımların ve eylemlerin standardize edilebilmesi için mikrobiyoloji uzmanlarının kullanacağı uygulanabilir, güncel bilgiler içeren rehberlere ihtiyaç vardır. Rehberlerde, mikrobiyoloji uzmanlarının en az risk ile en yüksek verimi almasını, doğru ve hızlı sonuç vererek sağlık kalitesini artırmasını, hasta güvenliğini önce- lemesini ve maliyet etkin uygulamaları gözetmesini sağlayacak bilgiler yer alacaktır.

2. AMAÇ

Bu yönergenin **amacı**; mikroorganizmaların hastalık etkeni olarak düşünülmesinden sonuçların yorumlanmasına kadar olan süreçlerin tamamında klinik mikrobiyoloji uzmanlarını doğru ve güvenilir tanıya ulaşmaları ve klinisyen-mikrobiyolog iş birliğini güçlendirmeleri doğrultusunda destekleyecek yaklaşım ve bilgileri içeren rehberlerin **hazırlanmasını sağlamak** ve bu rehberlerin yazılış ölçütleri ile hazırlanmalarında rol alacak kişilerin yetkinlik ve görev tanımlarını belirlemektir.

3. DAYANAK

Bu yönerge, KLİMUD Tüzüğü'nün 3.3.c maddesine dayanarak hazırlanmıştır.

4. KAPSAM

Bu yönerge KLİMUD Rehber Koordinasyon Kurulunun (RKK), KLİMUD Rehber Gruplarının (RG), Klinisyen Grubunun (KG) ve Gözden Geçirme Kurulunun (GGK) oluşturulmasını, görev tanımlarını ve uygulama rehberleri için gerekli standartları kapsar.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	2 / 12

5. TANIMLAR VE KISALTMALAR

Bu yönergede geçen;

Dernek: Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneğini (KLİMUD),

GGK: Gözden Geçirme Kurulunu,

KG: Klinisyen Grubunu

Laboratuvar: Klinik mikrobiyoloji laboratuvarını,

RG: Rehber Grubunu,

Rehber: Laboratuvarda kullanılmak üzere Dernek tarafından hazırlanıp yayımlanan "KLİMUD Rehberleri"ni,

RKK: Rehber Koordinasyon Kurulunu,

TTMYK: Türk Tıbbi Mikrobiyoloji Yeterlik Kurulunu,

YK: KLİMUD Yönetim Kurulunu,

Yönerge: KLİMUD Rehber yönergesini ifade eder.

6. REHBER KOORDİNASYON KURULU (RKK) YAPISI VE GÖREVLERİ

6.1 RKK, TTMYK Yürütme Kurulunun önerileri dikkate alınarak YK tarafından oluşturulur.

6.2 RKK yedi üyeden oluşur:

6.2.1 YK temsilcisi bir ve YK tarafından belirlenen ve rehber yazımı ile ilgili bilgi ve deneyimi olan iki üye.

6.2.2 TTMYK temsilcisi bir ve TTMYK tarafından belirlenen, alanında uzman ve uygulama alanında deneyim sahibi olan üç üye.

6.2.3 RKK'de yer alan üyeler aynı zamanda RG'lerde de yer alabilir.

6.3 İlk toplantısında RKK oylama ile kendi üyeleri arasından bir başkan, bir sekreter ve bir düzeltmen seçer. Kararlar oy çokluğu esasına dayanarak alınır.

6.3.1 Başkan çalışmalarını koordine eder.

6.3.2 Sekreter RKK'nin ilk toplantısında oluşturduğu toplantı takvimini takip eder, gerekli iletişimi ve yazışmaları yürüterek bu takvimin gerçekleşmesini sağlar; rehberlerle ilgili her türlü başvuruyu (yeni rehber, yeni RG kurulması, RG'lere yeni bir üyenin katılması veya ayrılması vb.) karşılar ve başvuruları kurula getirir, toplantı gündemini hazırlar, tutanakları tutar, raporları oluşturur ve RKK'nin YK ile her türlü yazışmalarını yürütür.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	3 / 12

6.3.3 Düzeltmen rehberlerin dizgisi ve yayıma hazırlanmasıyla ilgili işleri yapar; bilgisayarda Word dosyalarına düzeltmeleri girer ve arşivler.

6.4 YK temsilcisi hariç RKK üyelerinin görev süresi dört yıldır.

6.4.1 YK temsilcisi üyenin görev süresi YK'nin görev süresi ile eş zamanlıdır; YK değişince YK temsilcisi üyesi de değişir.

6.4.2 RKK'nin görev süresi dolduğunda kuruldandan en fazla üç üye -RKK'nin süregelen işlerini hatırlayan üyeler olarak- deneyimlerinden yararlanmak amacı ile yeniden görevlendirilirler. Bu üyeler için görev süresi sekiz yıldır.

6.5 RKK yılda en az iki kez yüz-yüze olmak üzere etkinliklerinin gerektirdiği sıklıkta toplanır. RKK aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

6.5.1 Hazırlanması ve güncellenmesi gereken rehberlere karar verir.

6.5.2 Hazırlanan ve/veya güncellenen rehberleri ilgili değerlendirmelerin yapılması için belirlediği KG ve GGK üyelerine gönderir.

6.5.3 Rehberler hakkında iletilen görüş ve önerileri değerlendirir. Bu amaçla belirli aralıklarla (en az iki yılda bir) sahadan rehberlerle ilgili kullanıcıların rehberlere başvurma sıklığı, akış şemalarının uygulanabilirliği, görsellerin yeterliliği, dilinin anlaşılabilirliği, bilginin yeterli ve güncel bulunup bulunmadığı gibi özellikler hakkında geri bildirimleri toplar.

6.5.4 Değerlendirmelerinin sonucunda rehberlerde değişiklik yapılmasını isteyebilir,

6.5.5 Gerekli gördüğü durumlarda yönerge hakkında çalışma gruplarına yönelik çeşitli eğitim materyalleri hazırlar, KLİMUD'un web sitesinde ve/veya kongrelerde yayınlayabilir ve eğitimler verir.

7. KLİMUD REHBER GRUPLARININ (RG) KURULMASI

7.1 Gerekli görülen durumlarda YK, RKK, TTYK ya da bir KLİMUD çalışma grubu yeni bir rehber hazırlığı veya mevcut bir rehberin güncellenmesi için talepte bulunabilir.

7.2 Ayrıca YK, tıbbi mikrobiyoloji uzmanlarının yeni ortaya çıkan ihtiyaçları temelinde yeni RG'lerin kurulmasını RKK'den talep edebilir.

7.3 RKK kendisine yönlendirilen talebi değerlendirir, prosedürü başlatır; RG ve üyeleri RKK'nin **yazılı** teklifi ile YK tarafından görevlendirilir.

7.4 RKK de RG'lere yeni üyeler ve yeni başkan önerebilir.

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	4 / 12

7.5 Her bir rehber için bir RG oluşturulur. Her RG'ye bir başkan ve bir sekreter atanır. Bir RG en az beş en fazla 20 üyeden oluşur. Bir RG klinik mikrobiyoloji alanında birebir çalışan ve konusunda **en az 10 yıllık** deneyime sahip **en az üç** tıbbi mikrobiyoloji uzmanını içerir.

7.5.1 Her RG kendi içinde başkan ve sekreterini belirler. Ayrıca acil ihtiyaçlar ve özel durumlarda (RG başkanının istifası, vb.) RG başkan ve sekreter ataması RKK tarafından da yapılabilir.

7.5.2 Bir RG en az beş en fazla 15 üyeden oluşur.

7.5.2.1 RG; Tıbbi mikrobiyoloji alanında birebir çalışan ve en az 10 yıllık Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvar deneyimine sahip üyeleri içerir. Bu üyelerin de en az ½'si Tıbbi Mikrobiyoloji alanında deneyimli, ilgili rehber konusunda ulusal ve uluslararası bilimsel yayınları olan öğretim üyelerinden oluşur.

7.5.2.2 Bazı özel durumlarda Tıbbi Mikrobiyoloji alanı dışında RG üyesi gerekliliği oluşursa (epidemiolog, vb.), bunların da alanında en az 10 yıllık deneyime sahip olması gereklidir.

7.6 Bir RG'nin görev süresi **dört yıldır**.

7.6.1 Görev süresi içinde RG yeni bir rehber yazar ve yayımlanmak üzere sunar ve/veya mevcut rehberin güncellenmesi çalışmalarını yapar.

7.6.2 Görev süresinin sonunda RG'nin başkanı ve üyeleri YK tarafından yenilenir. YK bu yenilemeyi yaparken TTMYYK, ilgili KLİMUD çalışma grubu ve RKK önerilerini göz önüne alır.

7.6.3 YK, RG başkanının ve üyelerin 1/3'ünün görev süresini dört yıl daha uzatabilir.

7.6.4 Görev süresi dolan RG başkan/üyelerinin isimlerine rehberin yeni baskısında teşekkür kısmında yer verilir.

8. RG'LERİN GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI

8.1 RG üyeleri rehber çalışması sırasında sponsor kullanamaz ve kendilerine KLİMUD tarafından hiçbir ödeme yapılmaz.

8.2 RG yeni bir rehberi yazmak için kurulmuş olabileceği gibi mevcut bir rehberin güncellenmesi için de görevlendirilmiş olabilir.

8.2.1 RG, yeni yazılan bir rehber söz konusu ise yazılmış rehberin yayımlanmasını takiben 2 yıl sonra rehberin güncellenmesinden sorumludur.

8.2.2 Yazılmış bir rehber söz konusu ise RG görev süresi boyunca en az 2 kez rehber güncellenmesinden sorumludur.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	5 / 12

8.3 Her RG aşağıda belirtildiği şekilde çalışmalarını yürütür:

8.3.1 Bir rehberin yazılması ya da güncellenmesi sırasında RG, çalışmaları hakkında RKK'ye aylık bilgilendirme yapar.

8.3.2 Bir rehberin **yazılması** ya da **güncellenmesi** sırasında RG bu yönergenin 11.-15. maddelerinde verilen rehber hazırlama kurallarına uygun olarak çalışır.

8.3.3 RG, yazılacak/güncellenecek rehber için 12. maddede belirtilen kriterlere göre kaynak taraması yapar, elde edilen verilerin kanıta dayalı olup olmadığını değerlendirir.

8.3.4 RG, RKK tarafından verilen çalışma takvimine uyar. **RG'ye verilen takvim yeni bir rehberin yazılması için altı ayı, mevcut rehberin güncellenmesi için üç ayı geçemez.**

8.3.5 RG, RKK tarafından istenilen güncellemeleri yapar.

8.4 RKK, RG'lerin çalışmalarına/toplantılarına gözlemci olarak katılabilir.

8.5 RG'nin belirlenen süre içerisinde rehber yazımını veya güncellenmesini tamamlamaması veya RKK ile planlanan periyodik görüşmeleri gerçekleştirmemesi durumunda, RG'nin görevi sonlanır. Feshedilen RG'nin görev süresinin uzatılması ya da yeni RG belirlenme önerisi RKK'nın yetkisi dahilindedir.

8.6 RG başkanı ve üyeleri **Ek-I**'de verilen "Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyanname"sini **imzalar** ve beyannamenin gerekliliklerini yerine getirir.

8.6.1 RG'lerde yer alan kişilerin akademik ve mesleki geçmişleri ile imzaladıkları "Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyanname" dosyaları YK tarafından saklanır.

9. REHBERLERİN HEDEFİ

9.1 KLİMUD rehberlerinin hedefleri şunlardır:

9.1.1 Laboratuvar uygulamalarının kanıta dayalı olarak yürütülmesi için kaynak oluşturmak,

9.1.2 Doğru ve güvenilir laboratuvar sonuçlarına ulaşılmasını sağlamak,

9.1.3 Laboratuvar uzmanları arasında uygulamada ve sonuçların raporlanmasında standardizasyonu sağlamak,

9.1.4 Etkinliği kanıtlanmamış ya da etkisiz ve yanlış uygulamaları önlemek,

9.1.5 Tıbbi mikrobiyoloji uzmanı ile klinisyen arasındaki ilişkiyi güçlendirmek,

9.1.6 Uzmanlık eğitimi ve ilgili mesleki eğitimlerde yararlanılabilecek bir materyal sağlamak,

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	6 / 12

9.1.7 Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesini sağlamak,

9.1.8 Gereksiz sağlık harcamalarının azaltılmasını sağlamak.

10. REHBERLERİN HEDEF KİTLESİ

Rehberlerin hedef kitlesini, birinci, ikinci, üçüncü basamak sağlık kurum ve kuruluşları ile halk sağlığı laboratuvarlarında hizmet veren tüm tıbbi mikrobiyoloji uzmanları ve uzmanlık öğrencileri oluşturmaktadır.

11. REHBERLERİN KAPSAMI

Rehberlerde, bir klinik örnekle ilgili yapılacak mikrobiyolojik işlemlere yönelik olarak, test isteminden sonucun raporlanmasına kadar geçen tüm aşamalarda kanıta dayalı yaklaşımlara ve rehberin içeriği gerektiriyorsa klinik mikrobiyoloji laboratuvarında kalite uygulamalarına yer verilir. Başka ulusal rehberleri mevcut değilse, mikroorga- nizma tanımlama ve ayırt edici özellikleri de rehberlerde yer alır.

Rehberler ayrıca, klinik mikrobiyoloji laboratuvarlarında iyi uygulamalar, teknikler, laboratuvar yönetimi ile ilgili konular ve laboratuvara dayalı sürveyans hakkında da yazılabilir.

12. REHBERLERDE KULLANILACAK KAYNAKLARIN SEÇİM KRİTERLERİ

12.1 Rehberde kullanılacak kaynaklar belirlenen anahtar kelimeler ile seçilir. Taramalarda kullanılacak anahtar kelimelere o rehberi hazırlayacak olan RG karar verir.

12.2 RKK gerektiğinde kaynakları uygunluk açısından değerlendirir ve değiştirilmesini önerebilir.

12.3 Kaynak taramasında İngilizce ve Türkçe kaynaklar kullanılır. Eğer başka bir dile ait bir kaynak kullanılacaksa kaynağın İngilizce özeti RKK'ye sunulur.

12.4 Rehberde kullanılacak kaynaklar şu ölçütlere göre değerlendirilip kabul edilir:

12.4.1 Son 15 yıl içinde uluslararası dergilerde yayınlanmış, belirlenen anahtar kelimelere sahip sistematik derlemeler, meta analizler, randomize kontrollü çalışmalar,

12.4.2 Son 10 yıl içinde ulusal dergilerde yayınlanmış, belirlenen anahtar kelimelere sahip sistematik derlemeler, meta analizler, randomize kontrollü çalışmalar,

12.4.3 Centre for Diseases Control and Prevention (CDC), Clinical & Laboratory Standards Institute (CLSI), The European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing (EUCAST) ve World Health Organisation (WHO) gibi klinik mikrobiyolojide standartları belirleyen uluslararası kuruluşlar ve

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 <p>KLİMUD</p>	<p>KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ</p>	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	7 / 12

American Society of Microbiology (ASM) gibi mesleki kuruluşlar tarafından yayınlanan rehberler, kitaplar,

12.4.4 Aşağıdaki ve benzeri bağlantılarda yer alan rehberler:

UK Standards for Microbiology Investigation;
<https://bestpractice.bmj.com/info/> ; www.ahrq.gov ; www.cochrane.org

12.4.5 Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberler.

13. REHBERİN İÇERİĞİ

13.1 Her bir rehberin içeriği aşağıdaki çerçeveye göre düzenlenir:

13.1.1 Rehberin **ilk** sayfasının *ön yüzünde* kapak deseni ile birlikte rehberin adı ve kodu (15. maddede tanımlandığı gibi) ve *arka yüzünde* baskı numarası, ISBN numarası, kaynak numarası, telif açıklaması gibi bilgiler yer alır.

13.1.2 Rehberin **ikinci** sayfasının ön yüzünde "soyadı" alfabetik sırasına göre RKK, RG, KG ve GGK üyelerinin isim, soy isimleri ve arka yüzünde önceki baskı- lara katkı sunanların isimlerini içeren bir "Teşekkür" bölümü yer alır.

13.1.3 **Üçüncü** sayfada standart bir formata uygun olarak "İçindekiler" yer alır.

13.1.4 İzleyen sayfalarda sırasıyla "Bu rehberi nasıl kullanacaksınız?", "Kısaltmalar ve tanımlar", Türkçe ve İngilizce "Anahtar kelimeler" ve "Biyogüvenlik uygulamaları" başlıkları yer alır.

13.1.5 Daha sonra, rehber, *eğer* test isteminden sonucun raporlanmasına kadar geçen süreçleri konu alıyorsa, konusu ile ilgili olarak şu akış sistemine uygun olacak veya içerecek şekilde düzenlenir:

Rehberin amacı ("Giriş"),

Klinik örnek mikroorganizma ilişkisi ("Genel bilgi"),

Örneklerin alınması, taşınması, kabul-ret ölçütleri,

Örneklerin işlenmesi (uygulanacak yonteme göre),

Sonuçların yorumlanması, raporlanması, pozitif ve negatif sonuçlar ile beklenmeyen sonuçlar için rapor örnekleri; ara raporlar ve panik değerler,

Özellik arz eden hususları içeren bilgi ve uyarı kutuları (ilgili sayfalarda),

Şekiller, fotoğraflar ve akış şemaları (ilgili sayfalarda),

Kaynaklar.

13.1.6 Eğer rehberin konusu birden fazla bölüm halinde yazılmasını gerektiriyorsa, üstte verilen akış sistemi her "bölüm"e uygulanır (*örneğin*, steril vücut sıvıları

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	8 / 12

rehberinde her bir örnek tipinin bir bölüm başlığı altında yazılmasında olduğu gibi). "Kaynaklar" listesine de her bölümün sonunda yer verilir.

- 13.1.7 Rehber, *eğer* iyi uygulamalar, teknikler, laboratuvar yönetimi, laboratuvara dayalı sürveyans gibi diğer süreçleri ya da temaları konu alıyorsa şu akış sistemine uygun olacak veya içerecek şekilde düzenlenir:

Giriş ve/veya temanın/konunun gerektirdiği genel bilgiler

Temanın/konunun gerektirdiği bölümler/alt başlıklar

Özellik arz eden hususları içeren bilgi ve uyarı kutuları,

Şekiller, fotoğraflar ve akış şemaları,

Kaynaklar (13.1.6'daki gibi).

- 13.2 RKK bu düzenleniş sistemine uymayan rehberin ilgili RG tarafından güncellenmesini teklif edebilir.

14. REHBER YAZIM KURALLARI

- 14.1 Rehberler aşağıda belirtilen **yazım kurallarına** göre yazılır ya da gözden geçirilir:

14.1.1 Rehberlerde bilimsel verileri anlatan cümleler geniş zaman kipinde, uygulamalara yönelik cümleler ise gereklilik kipi (-meli, -malı) kullanılarak yazılmalıdır.

14.1.2 Hastalara ait test edilecek örnekler "klinik örnek" olarak tanımlanmalıdır.

14.1.3 Mümkün olduğunca Türkçe ifadeler yer verilmelidir. Türkçe karşılığı olmayan kelimeler orijinal yazılışı ile *italik* verilebilir (*örneğin, nested*) veya okunduğu gibi yazılabilir (*örneğin, optokin*).

14.1.4 Yaygın kullanılan tıbbi sözcükler Türkçe söylendiği şekilde yazılmalıdır (*örneğin, antibiyotik, bakteriyemi, laboratuvar, vb.*).

14.1.5 Kimyasal adları mümkün olduğunca Türkçe yazılmalıdır (*örneğin, lizin yerine lizin; arginine yerine arjinin, vb.*)

14.1.6 Rehberlerde "enfeksiyon" kelimesi kullanılmalı, bakterilerin Gram boyanma özelliği "Gram-negatif" veya "Gram-pozitif" şeklinde yazılmalıdır. Dil birliğini sağlamak amacıyla kullanılması önerilen diğer olası kelime ve tamlamalar için **Ek-II**'den yararlanılmalıdır.

14.1.7 Cümle sayı ile başlamamalı, cümle başına sayı gelmesi kaçınılmaz ise yazı ile yazılmalıdır. Metin içinde yer alan 10'dan küçük sayılar da yazı ile yazılmalıdır.

14.1.8 Mikroorganizma isimleri cins ve tür adı ile yazılıyorsa yazıldığı gibi ve italik olmalı (*örneğin, Klebsiella pneumoniae*), genel olarak söz ediliyorsa stafilokoklar, psödomonastlar şeklinde yazılmalıdır.

14.1.9 Metinde, kalite kontrol çalışmaları tanımlaması türüne göre "iç kalite kontrol"

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	9 / 12

ve "dış kalite değerlendirme programı" şeklinde kullanılmalıdır.

14.2 **Kaynaklar** metinde ilk belirttikleri sıra ile numaralandırılmalı, her kaynak numarası tablo ve şemalar dâhil **metinde kullanıldığı yerde** (cümle içi, cümle sonu veya paragraf sonunda) parantez içinde gösterilmelidir.

14.2.1 Kaynaklar, eğer rehber bölümlerden oluşuyorsa ilgili bölümlerin sonunda, değilse rehberin sonunda yer almalıdır.

14.2.2 Kaynaklar <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK7256/> adresinde belirtilen kurallara uygun yazılmalı, çevrimiçi yayınlar için DOI numarası baz alınmalıdır.

14.3 RG yazdığı/güncellediği rehberi son kez **Ek-III**'ü kullanarak gözden geçirir.

14.4 RG başkanı son olarak da **Ek-IV** "Tamamlanmış Belge Kararı" sayfasını bütün üyelere **imzalatır**; imzalanmış sayfayı ve rehberi RKK sekreterine teslim eder.

15. REHBERLERİN KODLANMASI

15.1 Hazırlanacak rehberlerin kontrolünün yapılabilmesi ve tanınabilirliğini sağlamak için aşağıda belirtilen kriterlere göre rehberlerin kodlanması yapılır:

15.1.1 Derneğin kısaltma ismi "KLİMUD" kodlamanın başında yer alır.

15.1.2 Dokümanların rehber olmasından dolayı "REH" kısaltması kodlamada yer alır.

15.1.3 REH kısaltması rehberin konusu olan sistem kısaltmasıyla beraber kullanılır.

15.1.4 Her rehberin onaylandığı tarih ay ve yıl olarak kodlamada yer alır.

15.1.5 Her rehberin versiyonu iki basamaklı bir sayı olarak kodlamada yer alır.

15.1.6 Her bir belirteç arasında nokta (.) konarak kodlama oluşturulur.

Örnek: KLİMUD-GİS.REH.08/18.Ver01, KLİMUD-ÜRİ.REH.11/20.Ver02.1... gibi.

16. REHBERLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

16.1 Rehberlerin **bu yönergede tanımlanmış özelliklere ve yazım kurallarına uygun olup olmadığı** ile **dilinin anlaşılabilirliği** bakımından değerlendirilmesi "Gözden Geçirme Kurulu (GGK)" tarafından yapılır.

16.1.1 GGK üyeleri klinik mikrobiyoloji alanında uzman olup, rehberlerin konu kapsamı ile ilgili çalışmaları olanlar arasından YK/TTMYK/RKK tarafından önerilir. Bu amaçla bir havuz oluşturmak üzere her Rehber için **en az üç** GGK üyesi belirlenir ve RKK teklifi ile Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilirler.

16.1.2 GGK üyelerinin görev süresi **dört yıldır**. Gerektiğinde RKK'nin teklifi ile bu süre üyelerin en fazla yarısı için bir dört yıl daha uzatılabilir.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	10 / 12

16.1.3 Yeni yazılan/güncellenen her rehber bu havuzdan RKK'nin belirleyeceği **en az iki** GGK üyesine ve **en az bir** RKK üyesine değerlendirilmek üzere gönderilir.

16.1.4 Bir rehberin hangi GGK üyeleri tarafından değerlendirildiği bilgisini **gizli** tutmak amacıyla bütün rehberlerde künye kısmında GGK üyelerinin tam listesi yer alır.

16.2 Rehberlerin içeriği gerektiriyorsa, **rehberde geçen klinik bilgilerin uygunluğu** bakımından değerlendirilmesi "Klinisyen Grubu (KG)" tarafından yapılır. Bu amaçla, bir havuz oluşturmak üzere **en az 10** yıllık deneyim sahibi klinisyenlerden her Rehber için **en az iki** KG üyesi belirlenir ve RKK teklifi ile Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilirler.

16.3 Rehberlerin dizgi kontrolü RKK'nin düzeltmen üyesi ve RG başkanı ile beraber sağlanır. Rehberler, gerekli son düzeltmeleri RKK tarafından yapılarak yayımlanacak hale getirilir.

17. REHBERLERİN YAYIMLANMASI

17.1 RKK tarafından onaylanan rehberler Derneğin resmi web sitesinde (www.klimud.org) yayımlanır. Gerekli durumlarda YK'nin kararı ile rehberler matbaada basılı materyal haline getirilebilir.

17.2 Dernek üyeleri rehberlere derneğin resmi web sitesinden (www.klimud.org) ücretsiz olarak ulaşabilecektir. Ayrıca rehberlerin ilgili diğer uzmanlık dernekleri ile paylaşımı YK kararı ile gerçekleştirilir.

18. REHBERLER HAKKINDA GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİN ALINMASI

18.1 Rehberler hakkında görüş ve önerilerin alınması için RKK tarafından web sitesinden (www.klimud.org) ulaşılabilecek bir **yazışma adresi** oluşturulur. Bu adrese Dernek üyesi ve rehber kullanıcıları görüş ve önerilerini iletir. İletilen her türlü görüş ve öneri yılda bir RKK tarafından değerlendirilir.

18.2 RKK yılda bir her rehberine özgü geri bildirim mekanizması (anket oluşturarak, bilimsel toplantılarda görüşe açarak, farklı kurumlardan bilimsel görüş alarak, vb.) oluşturur ve sonuçları değerlendirerek YK'ya bildirir.

19. REHBERLERİN GÜNCELLENMESİ

19.1. RKK, hazırlanan tüm rehberleri 18.2 maddesinde belirtilen geri bildirim mekanizmalarını da dikkate alarak yıllık gözden geçirip değerlendirir ve gerekli görürse güncellenmesini sağlar.

19.2. Eğer bilimsel bir güncelleme gerekiyorsa yıllık gözden geçirme süresi beklenmeksizin rehber güncellenmeye alınır.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	11 / 12

- 19.3. Rehberin güncellenmesi Madde 8.3.4 gereği üç aydan fazla süremez.
19.4. Revizyon Madde 19.4 Herhangi bir geri bildirim olmasa bile rehberlerin güncellenme süresi yayımlandığı tarihten itibaren dört yılı aşmamalıdır.

20. REHBERLERİN KULLANILIRLIĞI

- 20.1 Rehberlerin kullanılabilirliği klinik kullanıma girmesi ile sağlanır. Kullanımını artırmak için rehberler elektronik ortamda yayımlanır.
- 20.2 RKK, bilimsel toplantılarda rehberlerin tanıtımını ve kullanım özelliklerini içeren sunumlar yapar.
- 20.3 KLİMUD YK toplantılar düzenleyerek rehberlerin uygulanması hakkında kullanıcılara eğitim verilmesini teşvik eder. Bu kapsam doğrultusunda RG sunumlar hazırlar, bu sunumlar RKK tarafından gözden geçirilir ve KLİMUD YK'ye sunulur.

21. BAĞIMSIZLIK İLKESİ

Rehberlerin hazırlanma aşamasında ve basımında hiçbir ticari kurum ve kuruluşun sponsorluk alınmaz.

22. ENDÜSTRİ İLE ÇIKAR İLİŞKİSİ

- 22.1 RG üyelerinin tümü bu yönergenin **Ek-I**'inde yer alan "Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyannamesi"ni imzalar. İmzalanan beyannameler YK tarafından arşivlenir.
- 22.2 Rehberler kullanıma girdikten sonra taraf kurum ve kuruluşların üyelere ait "Endüstriyel Çıkar İlişkisi" beyannamesini talep etmesi durumunda, değerlendirmeyi YK yapar ve değerlendirmesine göre beyannameler resmi yazı ile istemi yapan kurum ve kuruluşa verilir.

23. TELİF HAKKI

Rehberlerin her türlü telif hakkı KLİMUD'a aittir. Rehberlerin hiçbir bölümü telif hakkı sahibinin yazılı izni olmaksızın basılamaz, fotokopi, kayıt, tekrar çoğaltma gibi elektronik veya mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz. Kaynak gösterilerek rehberlerden kısa alıntılar yapılabilir.

24. YÜRÜRLÜK

Bu yönerge, Yönetim Kurulu onayını takiben yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

25. YÜRÜTME

Bu yönergenin hükümleri TTYMK Yürütme Kurulu tarafından yürütülür.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	Ocak 2026
		Sayfa No	12 / 12

26. EKLER

Ek-I Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyannamesi (RG üyeleri tarafından imzalanacak)

Ek-II Rehberlerde dil birliği için önerilen kelime ve tamlamalar

Ek-III Rehber belgesi kontrol listesi

Ek-IV Tamamlanma Kararı (RG üyeleri tarafından imzalanacak)

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN